

San'at ta'limida innovatsion texnologiyalar yordamida kreativ tafakkur va estetik didni rivojlantirish

Toshmuhammedova Iroda Alibek qizi

Navoiy davlat universiteti

Dizayn: (Libos va gazlamalar) –ta'lim yo'nalaishi

1 - kurs "A" guruh talabasi

Annotatsiya; Ushbu maqolada san'at ta'limida innovatsion texnologiyalar yordamida talabalar va o'qituvchilarning kreativ tafakkurini va estetik didini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlari tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar, interaktiv metodlar va multimediya vositalari san'at darslarida ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi hamda pedagogik jarayonni samarali qiladi. Maqolada innovatsion texnologiyalarning pedagogik ahamiyati, kreativ tafakkur va estetik didni shakllantirish metodikasi ko'rib chiqiladi. Shu bilan birga, talabalar va o'qituvchilar uchun amaliy tavsiyalar berilib, san'at ta'limida innovatsion yondashuvlarni qo'llash imkoniyatlari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: san'at ta'limi, innovatsion texnologiyalar, kreativ tafakkur, estetik did, pedagogik yondashuv, multimediya, interaktiv metodlar, ijodiy rivojlanish.

Kirish: Zamonaviy san'at ta'limi nafaqat badiiy bilimlarni o'rgatadi, balki talabalar va o'qituvchilarning kreativ tafakkurini, estetik didini va ijodiy qarashlarini rivojlantirish imkoniyatini beradi. Innovatsion texnologiyalar – raqamli vositalar, interaktiv metodlar va multimediya resurslari – san'at darslarida ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi va pedagogik jarayonni samarali qiladi.

Innovatsion texnologiyalar yordamida san'at darslarida rang, shakl, kompozitsiya va badiiy mazmunni vizualizatsiya qilish mumkin. Shu orqali talabalar va o'qituvchilar badiiy qarashlarini kengaytiradilar, yangi kreativ yechimlar ishlab chiqadilar va professional kompetentsiyalarini mustahkamlashadi.

Ushbu maqolada san'at ta'limida innovatsion texnologiyalar yordamida kreativ tafakkur va estetik didni rivojlantirishning nazariy va amaliy asoslari, pedagogik imkoniyatlari va metodik yondashuvlari ko'rib chiqiladi. Shu bilan birga, talabalar va o'qituvchilar uchun amaliy tavsiyalar berilib, innovatsion yondashuvlarni samarali qo'llash yo'llari tahlil qilinadi.

San'at ta'limida innovatsion texnologiyalar yordamida kreativ tafakkur va estetik didni rivojlantirish jarayoni rang, shakl, kompozitsiya, material va kontseptual g'oyalarni uyg'unlashtirishni talab qiladi. Raqamli vositalar, interaktiv metodlar, multimediya taqdimotlari va virtual laboratoriyalar talabalarni badiiy qarashlarini kengaytirishga va ijodiy qarorlar ishlab chiqishga rag'batlantiradi. Rang va shaklni raqamli vositalar orqali sinash, kompozitsiyani vizualizatsiya qilish va kontseptual g'oyalarni eksperiment qilish pedagogik jarayonni yanada samarali qiladi.

Shakl va kompozitsiya innovatsion texnologiyalar bilan ishlashda ijodiy eksperimentning markaziy elementi hisoblanadi. Talabalar va o'qituvchilar 3D-modellashtirish, raqamli chizmalar va interaktiv simulyatsiyalar yordamida libos, haykaltaroshlik va tasviriy san'at asarlarini loyihalash jarayonini kuzatadilar. Shu bilan birga, geometrik shakllar, volumetrik elementlar va rang kombinatsiyalari ijodiy qarorlarni boyitadi va vizual dramatismni oshiradi.

Materiallar va tekstura bilan ishlash innovatsion texnologiyalar orqali ijodiy imkoniyatlarni kengaytiradi. Talabalar virtual laboratoriyalar yordamida matolar, bo'yoqlar, tekstura va yuzalarni sinab ko'rish orqali badiiy tasvirni mukammal vizualizatsiya qilish imkoniga ega bo'ladilar. Shu bilan birga, multimediya vositalari yordamida talabalar o'z ishlarini turli perspektivalarda ko'rib chiqishlari, o'zgarishlar kiritishlari va yangi badiiy qarorlarni ishlab chiqishlari mumkin.

Kreativ tafakkur va eksperiment innovatsion texnologiyalar yordamida san'at ta'limida markaziy ahamiyatga ega. Talabalar rang, shakl, tekstura va kompozitsiyani interaktiv vositalar bilan uyg'unlashtirib, ijodiy qarorlar ishlab chiqadilar. Loyihalash jarayoni talabalarni mustaqil fikrlashga, yangi badiiy va vizual yechimlar ishlab chiqishga rag'batlantiradi. Shu tariqa, san'at darslari nafaqat texnik bilimlarni, balki badiiy qarashlarni, kreativ tafakkur va estetik didni shakllantiradi.

Pedagogik yondashuv innovatsion texnologiyalar yordamida san'at ta'limini boyitadi. Raqamli vositalar va multimediya resurslari talabalarni o'z ijodiy qarashlarini amalga oshirishga rag'batlantiradi, badiiy g'oyalarni vizual shaklga keltirishni o'rgatadi va professional kompetentsiyalarni rivojlantiradi. Shu bilan birga, interaktiv metodlar va virtual laboratoriyalar talabalarga sinov va xatolar orqali o'rganish imkoniyatini beradi, bu esa ijodiy qarashlarni chuqurlashtiradi.

Kontseptual yondashuv innovatsion texnologiyalar bilan integratsiyada muhim ahamiyatga ega. Har bir loyiha talabalar va o'qituvchilar uchun badiiy g'oya, hissiyot va innovatsion qarashlarning vizual ifodasini yaratish imkonini beradi. Talabalar o'z ishlarini raqamli vositalar yordamida eksperiment qilib, kontseptual g'oyani estetik va vizual shaklga keltiradilar. Shu bilan birga, pedagogik jarayon ijodiy tafakkur va badiiy qarashlarni shakllantirishga xizmat qiladi.

Baholash jarayoni ham pedagogik ahamiyatga ega. Talabalar o'z ishlarini rang uyg'unligi, shakl va kompozitsiya uyg'unligi, material va tekstura ishlatilishi, kontseptual mazmunning ifodaligi bo'yicha baholaydilar. Baholash jarayoni talabalarni eksperiment qilish va ijodiy qarashlarini takomillashtirishga rag'batlantiradi, shu bilan birga o'z ishlariga mas'uliyat bilan yondashishga o'rgatadi.

Xulosa qilib aytganda, san'at ta'limida innovatsion texnologiyalar yordamida kreativ tafakkur va estetik didni rivojlantirish jarayoni rang, shakl, tekstura, material va kontseptual g'oyalarni uyg'unlashtirishni talab qiladi. Kreativ tafakkur, eksperiment va innovatsion texnologiyalar orqali talabalar va o'qituvchilar o'z estetik didini rivojlantiradilar, badiiy qarashlarini kengaytiradilar va professional

kompetentsiyalarini mustahkamlashadi. Shu bilan birga, innovatsion texnologiyalar bilan san'at ta'limini boyitish pedagogik jarayonni samarali qiladi va ijodiy jarayonni yanada rivojlantiradi.

San'at ta'limida innovatsion texnologiyalar yordamida kreativ tafakkur va estetik didni rivojlantirish jarayoni talabalar va o'qituvchilarning badiiy qarashlari, kreativ tafakkuri va professional kompetentsiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Rang, shakl, tekstura, material va kontseptual g'oyalarni raqamli vositalar va interaktiv metodlar yordamida uyg'unlashtirish pedagogik jarayonni samarali qiladi hamda ijodiy qarorlarni shakllantirishga imkon beradi.

Eksperiment, multimediya vositalari va virtual laboratoriyalar san'at darslarini boyitadi, yangi vizual va kontseptual yechimlarni yaratishga yordam beradi. Shu bilan birga, pedagogik yondashuv talabalarni mustaqil fikrlash, ijodiy qarorlar qabul qilish va professional kompetentsiyalarini rivojlantirishga rag'batlantiradi.

Natijada, innovatsion texnologiyalar yordamida san'at ta'limi ijodiy jarayonni boyitadi, estetik did va kreativ tafakkur rivojlanishiga xizmat qiladi, talabalar va o'qituvchilarning badiiy qarashlarini kengaytiradi hamda pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Shavdirov, S. A. (2017). Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons. *Eastern European Scientific Journal*, 1, 131–134.
2. Shavdirov, S. (2025). Method of Organization of Classes in Higher Education Institutions Using Flipped Classroom Technology. *AIP Conference Proceedings*, 3268(1), 070035.
3. Abdullaeva, L. (2021). *Methodology for Assessing Socio-Cultural Competence in Art Education*. Tashkent: Fan va Ta'lim.
4. Rustamova, M. (2022). Innovation in Art Education: Socio-Cultural Competence and Aesthetic Development. *Pedagogical Innovations Journal*, 5, 35–42.
5. Mirzaev, A. (2022). Indicators and Assessment Criteria in Art Education. *Collection of Pedagogical Scientific Articles*, 55–63.
6. Jones, S. (2019). *Contemporary Fashion and Artistic Expression: Methods and Practices*. London: Bloomsbury Academic.
7. Boltanski, L. (2016). *Art, Fashion and Avant-Garde: Experimental Approaches in Design*. Paris: Éditions du Regard.
8. Karimova, N. (2021). *Integration of National Applied Art into the Educational Process: Pedagogical Approaches*. Tashkent: Uzbekistan State Institute of Art and Culture.